



7.5.2024

## Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Aika 7.5.2024 klo 15–17.45

Paikka Kyllön terveysasema, Keskussairaalantie 20 Jyväskylä, Kabinetti 1

### Osallistujat

x Sirkku Ingervo	- Vesa Leinonen, varalla Aki Puustinen teams
- Matias Lahti	- Tuulia Kuntsi, varalla Mirva Leinonen klo 16-
x Iida-Maija Bucht, teams	x Virve Hongisto, 15-17.30
- Anni Alakokko	x Mari Kolu, pj
- Vanamo Vihava	x Susa Rahkonen
x Roosa Pannula	x Seppo Huhtiniemi
- Liisa Ansio	x Piritta J Huttunen, 15.20-16.20
x Emmi Wilen	- Riku Jurvanen
x Tuija Rasinen, teams 15.55-17.45	- Paula Käyhkö
x Ville Härtsiä, teams 15-17	x Minna Harju siht.
x Minna Sillanpää, 15-17.15	x Minna Laurila-Paasonen 15-16.20
x Minna Leppäkynnäs, 15-15.30	x Marja Laurila, teams

### 1. Tervetuloa

Mari Kolu avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi.

### 2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin muistio. Muistiot tallennetaan Keski-Suomen hyvinvointialueen julkiselle sivustolle [Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#).

### 3. Kouluterveydenhuollon lääkäriyö

Läntisen alueen alueylilääkäri Minna Leppäkynnäs esitteli kouluterveydenhuollon lääkäriyön tilannetta. Lukuvuonna 2023-2024 koululääkärien tekemät laajat terveystarkastukset on saatu kokonaisuudessaan tehtyä osassa kouluja ja osa saadaan valmiiksi 6/24. Muutamissa kouluissa osa tarkastuksista siirtyy syksyyn 2024. Ostopalveluihin on osin jouduttu turvautumaan. Ongelmana on terveysasemien lääkäriavajien sekä kouluterveydenhuollon puuttuvat vastuulääkärit. Haasteellisimpien neuropsykiatristen häiriöiden Nepsy-asiakkaiden hoitaminen

olisi järkevää Leppäkynnään mukaan toteuttaa muualla kuin koululääkärillä. Koululääkäriytyössä korostuvat nykyisin mielenterveystyö ja neuropsykiatriset vaikeudet. Virve Hongisto toi esiin, että osaamista nepsy-asioissa vahvistetaan tänä vuonna laajasti ja monitoimijaisuuteen on ollut jo koulutusta keväällä 2024. Keskustelussa korostettiin sitä, että lääkärin diagnoosia ei tarvitse tuen saamiseksi. Mari Kolu toi esiin, että haasteita löytyy tarkkaavaisuuden ja keskittymisen osalta, jolloin tulee ensin selvittää vanhempien ja koulun kesken, mikä tukisi lasta; onko arjen elämän tavat, kotiasiat, ruutuaika ja pedagoginen tuki kouluilla kunnossa ennen jatkotoimenpiteitä.

#### 4. Varhaisen tuen ja lastensuojelun esittäytyminen

Perheiden peruspalvelujen palvelujohtaja Marja Laurila esitteli oman palvelualueensa osalta varhaisen tuen palveluja ja perheoikeudellisia palveluja. Varhaisen tuen palveluihin kuuluvat maksullinen kotipalvelu lapsiperheille ja lasta odottaville perheille konkreettisenä apuna arjessa, perhetyö, joka jakaantuu varhaisen tuen perhetyöhön, erityisen tuen perhetyöhön ja lastensuojelun tehostettuun perhetyöhön. Lisäksi palveluun kuuluu palvelutarpeen arviointi, jossa tehdään moniammatillinen arviointi lapsen ja perheen elämäntilanteen mukaan. Lapsiperheiden sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen asiakkuuteen tullaan edellä mainitun palvelutarpeen arvioinnin kautta ja perheen tukena ovat sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja ja palveluina mm. perhetyö, tukihenkilö- ja tukiperhepalvelut.

Keskustelussa ilmeni, että kotipalvelulla ei ole tarkoitettu mahdollistamaan vanhemman säännöllistä harrastamista vaan tällöin ohjataan olemaan yhteydessä eri järjestöihin avun saamiseksi. Tukiperheiden antaman tuen tarpeen nähdään olevan kasvamassa, joka aiheuttaa ylityksiä määrärahoissa. Perheiden saama tuki nähtiin tärkeänä, sillä se auttaa opiskelijoita ja koululaisia niin, että he jaksavat käydä koulua ja keskittyä opiskeluun. Konkreettisenä kehitystoiveena nähtiin varhaisen tuen perhetyön työntekijöiden neuropsykiatrisen osaamisen vahvistaminen.

Lastensuojelun palveluja esittelivät avohuollon lastensuojelun palvelupäällikkö Minna Laurila-Paasonen ja lastensuojelun sijais- ja jälkihuollon palvelujen palvelupäällikkö Piritta Huttunen. Lastensuojelun palveluja tuottavat hyvinvointialueella 12 tiimiä. Lastensuojelussa on vajetta sosiaalityöntekijöistä, jolloin asiakkaille ei oikea-aikaisesti pystytä tarjoamaan avohuollon palveluja. Avohuollon asiakkuus alkaa palvelutarpeen arvioinnista, jos todetaan lapselle olevan suojelun tarvetta eli lapsen tilanteeseen on tarvetta saada muutos. Toimia ovat mm. tehostettu perhetyö, ammatillinen tukihenkilö, taloudellinen tuki, avo- tai laitostenmuotoinen perhekuntoutus tai avohuollon sijoitus. Poliisisosiaalityön asiakkaita ovat alaikäiset rikoksesta epäillyt, joiden esitutkintaan ja tuomioistuinkäsittelyyn poliisisosiaalityöntekijä osallistuu sekä muut henkilöt, jotka poliisin kanssa asioidessaan tarvitsevat myös sosiaalipalveluita. Poliisisosiaalityössä suurin osa työstä liittyy lapsiperheisiin. Ankkuritoiminnan pääpaino on alle 15-vuotiaissa ja työ on moniammatillista yhteistyötä, jonka tavoitteena on nuoren hyvinvoinnin edistäminen,

varhainen puuttuminen sekä rikosten ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen.

Lastensuojelussa toimii Nopsa-tiimit (2 kpl), jotka hoitavat kiireellisiä tehtäviä, jos esim. koulussa tilanteet kärjistyvät. Tämän lisäksi toimintaa aloittaa liikkuva tiimi, joka palvelee niitä asiakkaita, joille ei ole omaa nimettyä henkilöä.

Piritta Huttunen kertoi lapsen sijaishuollon tarkoittavan huostaanotetun, kiireellisesti sijoitetun tai lastensuojelulain 83 §:ssä tarkoitetun väliaikaisen määräyksen nojalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Sijaishuoltoa järjestetään perhehoitona, ammatillisena perhekotihoitona ja pitkäaikaisena laitoshoidona. Tukipalveluja ovat tukiperheet, ammatilliset tukihenkilöt ja taloudellinen tuki.

Jälkihuollossa tuetaan lapsen tai nuoren kotiutumista sijaishuollosta tai hänen itsenäistymistään auttamalla häntä saavuttamaan riittävät valmiudet itsenäiseen arkeen ja aikuisuuteen. Jälkihuollossa asiakkaat ovat vähintään 18-vuotiaita. Jälkihuolto päättyy 23-vuotiaana, mutta aluevaltuuston päätöksellä harkinnanvarainen jälkihuollon palvelu jatkuu 25-vuotiaaksi. Tämän jälkeen asiakkaat tarvittaessa siirtyvät aikuissosiaalityön piiriin. Tukipalveluina ovat sosiaalityö ja -ohjaus sekä tuettu asuminen, päihdekuntoutus, ammatillinen tukihenkilötyö sekä taloudellinen tuki.

Huolta herättävä suuntaus on, että perhehoitoon sijoitettuja lapsia joudutaan enenevässä määrin sijoittamaan laitoshoidon. Tämän vuoksi ollaan kehittämässä perhehoitajille 24/7 tukea hyvinvointialueella.

#### 5. Vuoden 2023 opiskeluhoito suunnitelman mittarit

Mari Kolu kertoi vuoden 2023 mittareiden tuloksista. MOVE mittausten perusteella Keski-Suomalaisten nuorten fyysinen toimintakyky on maan keskitasoa parempi, mutta kehittämistä Keski-Suomessakin. Masennus ja ahdistuneisuus oireilu on edelleen kasvanut. 4.-5. luokkalaisista noin 8 % kokee tuleensa koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa. 8.-9. luokkalaisista 10 % kokee, että heillä ei ole yhtään läheistä ystävää. Ala-asteelta yläasteelle siirtymisessä luokat sekoittuvat ja kouluissa ei huomioida ryhmäytämisen tärkeyttä riittävästi. Vastauksista selvisi, että vuoden aikana 4.-5. luokkalaisista 14 % oli kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta fyysistä väkivaltaa ja 8.-9. luokkalaisten kohdalla luku oli 11 %. Todettiin lukujen olevan huolestuttavia ja vanhemmuuteen tarvittavan tukea, johon tarvitaan eri toimijoiden yhteistyötä.

#### 6. Arviointikysely koulutuksen järjestäjän ja opiskeluhoitopalveluiden yhteistyöstä

Susa Rahkonen kävi lyhyesti lävitse kyselyn sisältöä, joka toteutetaan ajalla 13.-26.5.2024 koulutuksen järjestäjän ja opiskeluhoitopalveluiden yhteistyöstä. Kysely on lähetetty viikolla 18 kommentteja varten koulutuksen järjestäjille.

## 7. Oppilaitosten hyvinvointityön kehittäminen

Hyvinvointityön kehittämishankkeen tuottamana on henkilöstölle tehty kysely kevään 2024 aikana ja osallistuvat koulut on valittu. Hyvinvointitiimeille on tulossa prosessikoulutus, joka täsmentyy tehdyn kyselyn pohjalta ja se toteutetaan syksyllä 2024 ollen kestoaltaan 4 x 2 h. Alustavat osiot ovat orientoituminen, hyvinvoiva yhteisö, tavoitteet, keinot ja lopetusseminaari. Hyvinvointityön kysely uusitaan keväällä 2025 ja lopetusseminaari pidetään keväällä 2025.

## 8. Ajankohtaiset asiat kouluterveydenhuollosta, opiskeluterveydenhuollosta, psykologi- ja kuraattoripalveluista

Hyvinvointialueella tehdään asiakas- ja potilastietojärjestelmämuutoksia. Hoito- ja palveluketjujen jalkauttaminen etenee. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon Jämsän liikkeenluovutusta valmistellaan ja tämä toteutuu 1.8.24.

Psykologien osalta vaje on edelleen merkittävä, sillä esi- ja perusopetuksessa yli 50 % tehtävistä on täyttämättä, mutta minimi on saatu hoidettua ostopalveluilla. 2. asteella tilanne on parempi. Esi- ja perusopetuksen heikkona kohtana nähtiin tiimirakenteiden erilaisuus. Rekrytoinnin ja työnantajabrändin vahvistamiseksi on käynnistetty projekti, joka valmistuu 6/24, jossa on apuna konsulttitukea. Psykologipalvelun ostopalvelu säilynee täydentävänä mahdollisuutena, mutta sen linjauksista tehdään syksyn 2024 osalta päätöksiä toukokuussa 2024.

## 9. Syksyn toiminnasta

Seuraavassa kokouksessa 10.9.24 klo 15-18 syvennyttään yhteistyön arviointikyselyn tuloksiin. Vuoden viimeinen tapaaminen on 12.11.24 klo 15-18. Molemmat tilaisuudet ovat Kyllön terveysaseman kabineteissa 1 ja 2. Paikalla on kahvitarjoilu klo 14.30 alkaen.

## 10. Opiskeluhuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

Susa Rahkonen kertoi lyhyesti pohjoisen alueen opiskeluhooltofoorumista, joka pidettiin 17.4.2024 Äänekoskella. Keskustelua käytiin yhteisestä työpajatyöskentelystä, joka toteutunee ja jossa luotaisiin yhteisiä suuntaviivoja.

## 11. Muut asiat

Mari Kolu esitti nuorisovaltuustolle toiveen löytää muutama nuori tekemään yhdessä hyvinvointialueen kanssa nuorille kohdennettua someviestintää nuorten hyvinvoinnista.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.45.